

DE WERELDTAAL

« VRIENDEN VAN NEO », v.z.w.d., Emile Duraylaan 36, Brussel 5 (België)

HET NEO IN TWEE BLADZIJDEN

UITSpraak. NEO wordt precies uitgesproken zoals het geschreven wordt. De klinkers mogen ongeacht kort of lang zijn :

i wordt als ie uitgesproken (niet); o als o (bos); u als oe (boek); c en ch als tsj (Tsjech); g als give in het Engels; j als John in het Engels; x als ks (examen); y als j (Jan); sh als sj (sjeep); alle andere letters zoals in het Nederlands.

Telkenmale in het woordenboek een Neo-woord voorkomt met letter c, kan men facultatief deze letter door ch vervangen.

BEPAALD LIDWOORD : lo betekent « de, het »; de eindletter o mag vóór een klinker weggelaten worden : l'om, l'omos de mens, de mensen.

ONBEPAALD LIDWOORD : un (een).

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD eindigt op a : forta krachtig; debla zwak; afgeleid **BIJWOORD** eindigt op e : forte krachtdadig.

ZELFSTANDIG NAAMWOORD eindigt op o (meerv. os) : lo viro, lo viros de man, de mannen; lo femo(s) de vrouw(en); lo gardeno(s) de tuin(en); lo tablo(s) de tafel(s); lo libro(s) het boek, de boeken. In het enkelvoud wordt eind-o veelal weggelaten, in zoverre het woord een gemakkelijke uitspraak behoudt : vir, fem, garden. Men mag niet zeggen : tabl, libr. **IN HET MEERVOUD MAG MEN DE UITGANG OS NOOIT WEGLATEN.**

De **KLEMTOON** valt : 1) op de voorlaatste lettergreep van de woorden, die op een klinker uitgaan; 2) op de eindlettergreep van de woorden, die op een medeklinker uitgaan : pEnso gedachte, gardEn tuin.

In het meervoud wordt de klemtoon door toevoeging van de letter s niet verplaatst : pEnsos, gardEnos; de klemtoon valt nooit op de letter y, die een medeklinker is : fOlyo blad, sOlyo zon; sErye ernstig; vóór een andere klinker, neemt i altijd de klemtoon aan, ook in de woorden, die reeds een andere klemtoon hebben : serIo reeks; serIe reeksgewijze; bIologIo biologie; na een andere klinker, en in de samenstellingen kuo en guo, valt de klemtoon nooit op u : nEutra onzijdig, plAudi toejuichen, Auto auto, Akuo water, lInguo taal.

IN NEO BESTAAT ER GEEN AKSENTTEKEN.

VOORNAAMWOORDEN :

ONDERWERP

ml ik
tu jij, je
il hij (1)
el zij, ze (1)
it het (1)
so zichzelf, men
nos wij, we
vu U, jullie
zl ze (mann.)
zel ze (vrouw.)

Na een voorzetsel neemt het voornaamwoord zijn gewone onderwerpsvorm aan (ml, tu, il, enz.).

Bezittelijk voornaamwoord neemt in het meervoud een s aan.

- (1) el duidt vrouwen en dieren van vrouwelijk geslacht aan.
il duidt alle andere woorden aan.
it vervangt il bij voorwerpen, begripsnamen, enz.

Het **WERKWOORD** *i* (hebben) wordt als volgt vervoegd (zelfde vorm voor alle personen) :

<i>Tegenwoordige tijd</i>	<i>ar</i>	: mi, tu, il, nos, vu, zi	<i>ar</i>	ik heb, je hebt, hij heeft, enz.
<i>Preteritum</i>	<i>ir</i>	: mi, tu, il, nos, vu, zi	<i>ir</i>	ik had, jij hadt, hij had, enz.
<i>Toekomende tijd</i>	<i>or</i>	: mi, tu, il, nos, vu, zi	<i>or</i>	ik zal hebben, jij zal hebben, enz.
<i>Voorwaardelijke wijze</i>	<i>ur</i>	: mi, tu, il, nos, vu, zi	<i>ur</i>	ik zou hebben, jij zou hebben, enz.
<i>Verleden deelwoord</i>	<i>at</i>	: at (gehad)	(mi ar at, ik heb gehad)	
<i>Tegenw. deelwoord</i>	<i>ande</i>	: hebbende		
<i>Gebiedende wijze</i>	<i>i</i>	: (zoals infinitief)	heb ! hebt !	

Dit werkwoord *i* dient als uitgang **VOOR ALLE ANDERE WERKWOORDEN** :

si zijn; *mi sar* ik ben; *nos sir* wij waren; *sat* geweest; *il sor* hij zal zijn; *dî* geven; *mi dar* ik geef; *zi dir* zij gaven; *el dir* zij gaf; *dat* gegeven; *vidi* zien; *tu vidar* jij ziet; *il vidur* hij zou zien; *vidat* gezien; *promeni* wandelen; *el promenar* zij wandelt; *mi promenir* ik wandelde.

SAMENGESTELDE TIJDEN (hulpwerkwoord *i* hebben); *mi ar vidat* ik heb gezien; *tu ir dat* jij hadt gegeven; *nos ar sat* wij zijn geweest.

TELWOORDEN : 1 un ; 2 du ; 3 tre ; 4 kuar ; 5 kuin ; 6 sit ; 7 sep ; 8 ot ; 9 non ; 10 is ; 100 ek ; 1000 mil. Alle andere telwoorden door gewone samenvoeging : 11 isun ; 12 isdu ; 13 istre ; 14 iskuar ; 15 iskuin ; 16 issit ; 17 issep ; 18 isot ; 19 inon ; 20 duis ; 21 duisun ; 30 treis ; 92 nonisdu ; 200 duek ; 732 sepek treisdu ; 7893 sepmil otek nonistre.

WOORDENSCHAT : *koni* kennen; *veni* komen; *ak* water; *pan* brood; *bi* drinken; *edi* eten; *richi* ontvangen; *brif* brief; *kon* met; *ya* ja; *no* neen, niet; *eto* dit; *epe* wat, een beetje; *choklat* chocolade; *pensi* denken; *pi* kunnen; *pli* bevallen; *pli !* als 't U belieft ! *vi* willen; *vin* wijn; *sor(o)* zuster; *ki* wie; *ko, ke* wat, dat; *kanti* zingen; *plazo* genoeg; *gi* gaan; *ja* reeds; *a* aan.

Vidar tu ma frat ! Mi le vidar
Konar vu lo fem ki venar ?
Ar tu bat vin ? *Mi ar* bat ak.
A ki pensar il ? *Il* pensar a el.
Mi no ar richat ta brif.
Var tu me di eto ? *Kon* plazo.
A ki dar tu ta libro ? *A ma* sor.
Ar tu ja odat ? *Mi ar at* choklat.
Me di epe pan, pli !
Ke far tu ! *Mi gar* promeni.
Kantor el ? *El no* par kanti.

Zie je mijn broer ? Ik zie hem.
Kent U de vrouw die komt ?
Heb je wijn gedronken ? Ik heb water gedronken.
Aan wie denkt hij ? Hij denkt aan haar
Ik heb je brief niet ontvangen.
Wil je me dit geven ? Met genoeg.
Aan wie geef je je boek ? Aan mijn zuster.
Hebt U reeds gegeten ? Ik heb chocolade gehad.
Geef me een beetje brood, als 't U belieft.
Wat doet U ? Ik ga wandelen.
Zal ze zingen ? Ze kan niet zingen.

Beste lezer, nu ken je de voornaamste regels van NEO. Leer nu nog de « Neocursus in vier bladzijden » (kosteloos). Vlug zul je Neo kennen zoals je eigen taal.

Voor alle inlichtingen :

« VRIENDEN VAN NEO », v.z.w.d., Emile Duraylaan 36, Brussel 5 (België)